

Handläggare
Anders Fridborg

Datum
2017-06-01

Diarienummer
KSN-2017-2471

Kommunstyrelsen

Försöksperiod med kommunala trygghetsvakter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att ansöka om förordnande av ordningsvakt enligt Lag om ordningsvakt § 3 för delar av centrala Uppsala under ett år, från 20 juni 2017 till 19 juni 2018,

att under förutsättning att polismyndigheten bifaller ansökan, uppdra åt kommunledningskontoret att genomföra en försöksperiod med kommunala trygghetsvakter som längst till och med den 15 november 2017 och redovisa resultaten för kommunstyrelsens arbetsutskott i januari 2018, samt

att avsätta upp till 2 000 000 kr ur de skadeförebyggande medel som återbetalats från försäkringsbolaget för försöksperioden enligt ovan.

Ärendet

Upprätthållande av allmän ordning är polisens ansvar. Kommunen kan bidra till detta genom att komplettera polisen med kommunalt anlitade trygghetsvakter. Trygghetsvakternas primära uppgift blir kontaktskapande dialog, förebyggande råd och anvisningar, allmän information och i viss mån utvändigt tillsyn av kommunala fastigheter. Därtill kommer att trygghetsvakterna – i och med att de har ordningsvaktsförordnande – också kan ingripa aktivt i ordningshållande och exempelvis avvisa, avlägsna samt omhänderta personer som stör den allmänna ordningen.

För att det ska vara möjligt krävs att kommunen ansöker om ett så kallat LOV 3-område i centrala Uppsala. Medel för en försöksperiod avsätts ur de skadeförebyggande medel som försäkringsbolaget återbetalar till kommunen. Utvärdering och avrapportering sker till kommunstyrelsens arbetsutskott i januari 2018.

Föredragning

Trygghet är en upplevelse som bygger på flera faktorer. Risken att utsättas för brott är en bidragande faktor, men också andra förhållanden som överblicken av den fysiska miljön, belysning och närvaro av trygghetsskapande aktörer har betydelse.

Under de senaste åren har signaler om ökad otrygghet i centrala Uppsala kommit. Detta trots att en motsvarande ökning i olika brottskategorier inte alltid gått att påvisa. Polisens arbete tillsammans med kommunen kring Resecentrum har varit ett svar på den otrygghet som upplevts där och som också haft resultat.

Ökad närvaro av SSP-samordnare (skola, socialtjänst, polis), annan socialtjänstpersonal, nattvandrare, väktare och ordningsvakter skapar trygghet i utsatta miljöer. Ordningsvakter skiljer sig från övriga aktörer i och med att de lyder under polisen och har vissa möjligheter att med stöd av lagstiftning ingripa mot ordningsstörningar och vid behov använda tvångsmedel.

Ordningsvakter förordnas att verka inom ett avgränsat område och normalt avses de användas vid allmänna sammankomster, offentliga tillställningar, platser för idrott eller liknande som allmänheten har tillträde till, lokaler eller utrymmen där alkohol drycker serveras till allmänheten eller vid säkerhetskontroll i domstolar och vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting. De kan enligt lag (1980:578) om ordningsvakter förordnas även i andra fall om det finns ett *särskilt behov* och det är av *väsentlig betydelse* från allmän synpunkt.

I kommunens dialog med polismyndigheten har framkommit att polisen ser positivt på om kommunen tillfälligt skulle förstärka närvaron av ordningshållande personal i stadskärnan. I syfte att möjliggöra detta måste kommunen ansöka om ett så kallat LOV 3-område (lag (1980:578) om ordningsvakter, 3 §) inom definierade ramar. Av **bilagd** karta framgår en initial bedömning av områdets avgränsning. Området kommer slutgiltigt att definieras i ansökan som tas fram i samråd med polismyndigheten.

När tillstånd getts kan kommunen avropa tjänsten från den leverantör som kommunen har ramavtal med, enligt ordning som beskrivs i avtalet. Det innebär att ett avropsavtal upprättas där uppdraget preciseras gällande tid, plats, omfattning, frekvens och åtgärder som ska vidtas.

En effekt av att ett område definieras som LOV 3 är att även övriga ordningsvakter som verkar till exempel inom affärer, gallerior, resecentrum m.m. inom området får möjlighet att agera även utanför dessa byggnader. Ansökan om LOV 3 görs på ett år, men försöket med egna anlitade ordningsvakter sker under en tidsbegränsad period under sommar/höst 2017. Försöket följs upp med ett antal indikatorer. Trygghetsvakternas utförda insatser av olika slag registreras löpande och kan därmed ge en bild av hur stort behovet är. Försöksperioden är däremot för kort för att kunna ge några långsiktiga bedömningar beträffande effekter. I och med att ansökan om ett LOV 3-område görs för ett helt år kan dock verksamheten snabbt återupptas om så bedöms lämpligt och behov föreligger.

Även om de kommunala trygghetsvakterna har förordnande som ordningsvakt är deras primära uppgift att verka förebyggande genom dialog och kontaktskapande med allmänheten som vistas och verkar inom området. Till uppgifterna hör också i lämplig omfattning utvändigt tillsyn av kommunala fastigheter inom området och allmän upplysning och information till allmänhet och turister. Det kan handla om att anvisa en cyklist var den lämpligen parkerar sin cykel likaväl som att ge vägvisning till sevärdheter. Det är av största vikt att de förordnade vakterna uppträder förtroendeskapande och tillmötesgående. Trots att de inte är anställda av kommunen så är de och kommer att uppfattas som kommunens förlängda arm i det allmänna rummet.

Trygghetsvakter arbetar parvis och föreslås vara i drift huvudsakligen under eftermiddag och tidig kväll. Den föreslagna kostnadsramen kommer att ge möjlighet till fyra till åtta vakter under aktiva timmar, men antalet kommer att variera efter behov. Den slutgiltiga utformningen av schemaläggning kommer att i likhet med LOV 3-området avgöras i samråd med polisen och andra berörda parter.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för insatsen blir direkt proportionell till hur trygghetsvakterna schemaläggs, vilket kommer att variera under försöksperioden. En kostnadsram om 2 miljoner kronor föreslås i beslutet. Kostnaderna täcks av skadeförebyggande medel som återbetalats från försäkringsbolaget. Av medlen återstår 2,2 miljoner kronor efter att kostnadsramen för trygghetsvakterna räknats in.

Enligt gällande riktlinjer kan dessa medel användas för åtgärder för bland annat förebyggande av skadegörelser. De ska bedömas som effektiva, kunna utvärderas, ha varaktighet, kan implementeras i normal verksamhet, riktar sig till barn/ungdomar/unga vuxna och som främjar samverkan mellan kommunen och ideella organisationer. Den föreslagna åtgärden bedöms möta kriterierna i tillräcklig grad.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef kommunledningskontoret

Handläggare
Anders Fridborg

Datum
2017-06-01

Diarienummer
KSN-2017-2471

Bilaga

Initialt bedömd avgränsning av LOV 3-område

Definitiv avgränsning görs i samråd med polismyndigheten i ansökan.

